

اشتغال در شهر و روستا

بمنظور استفاده بهینه از منابع اقتصادی و پیشبرد اهداف توسعه کشور مشارکت آحاد نیروهای فعال جامعه در عرضه فعالیت امری اجتناب‌ناپذیر است. یکی از مهمترین ویژگیهای جمعیتی در طی سالهای اخیر کثرت جمعیت و جوانی آن می‌باشد. بنابراین ضرورت دارد تا امکانات اشتغال برای نیروهای بیکار فراهم شود چرا که در غیر اینصورت با مشکل مهاجرت در شهرها روبرو می‌شویم که باعث بوجود آمدن معضلات بسیاری خواهد شد و چون برای نیروهای مهاجر امکانات کافی برای جذب در بخشهای مولد وجود ندارد مشکلات موجود در زمینه‌های بهداشتی، فرهنگی، آموزشی، مسکن و... را شدت می‌بخشند.

یکی از سیاستهای توسعه که در انتقال از جمعیت با رشد بالا به جمعیت با رشد پائین موثر است و در اقتصاد کشورهای در حال توسعه همیشه مورد توجه می‌باشد گسترش امکانات آموزش و افزایش امکانات اشتغال بخصوص برای قشر جوان می‌باشد با توجه به این امر مهم که میزان دستیابی یک جامعه به اهداف توسعه خود بستگی به فعالیت افراد جامعه در جهت بهره‌برداری از عوامل اصلی توسعه دارد مهمترین شاخص در تعیین میزان فعالیت و بهره‌برداری از عوامل توسعه یک جامعه شاخص «اشتغال و بهره‌وری» نیروی انسانی است که استفاده بهینه و منطقی از امکانات موجود را بطور کامل در بر می‌گیرد.

برای رسیدن به یک جامعه سالم که نقش جمعیت جوان در آن بسیار چشمگیر و مفید باشد، شناخت شرایط موجود اشتغال و بررسی توانایی‌های تعاونیها در ایجاد فرصتهای شغلی جدید برای جوانان می‌باشد. در جهت تحقق این هدف بررسی فضای فرهنگی حاکم بر اشتغال یک امر

بررسی وضعیت اشتغال

جوانان در کشور

از: شیرین شفیعی

مهم جلوه می‌کند که مشخص گردد تاچه اندازه فضای فرهنگی حاکم بر اشتغال آماده پذیرش اشتغال جوانان می‌باشد.

برای اشتغال در روستاهایی که امکانات مناسب و کافی برای استفاده از نیروی کار خویش ندارند، اما می‌توانند در امر مسئولیتهای اجتماعی و فرهنگی و هنری... کمکهای مفید و شایسته‌ای معمول دارند، ایجاد شغل و وسایل کار مناسب نقش موثری را در ایفای همکاری و مشارکت گروهی و به عبارتی «تعاون و تعاونگری» خواهد داشت. چرا که بعلمت کمبود امکانات کار که بیشتر در مناطق روستایی کشاورزی و باغبانی و... غیره را به عنوان مهمترین کار و حرفه می‌دانند، باعث شده مهاجرت به شهرها افزایش پیدا کند و در نتیجه با ایجاد شغل‌های کاذب اغلب جوانان روستائی که دارای استعدادها و توانائی‌های فکری و ذهنی بسیار بالایی می‌باشند، بسوی شهرها سرازیر می‌شوند و در شهرها نیز فقدان کار و رونق فراوان بیکاری باعث افزایش گروه بیکاران شهری می‌شود. برای رفع این مشکل شرکتهای تعاونی می‌توانند در بهبود وضع کلی زندگی در روستاها و مشغول ساختن آنها از طریق ایجاد سالنهای بزرگ بصورت کارگاه با ایجاد مراکز تولید صنایع دستی و تولیدات مخصوص هر روستا، ایجاد مراکز فروش و عرضه تولیدات در شهرهای بزرگ در سایه تعاون و مشارکت و همکاریهای گسروهی، کمکهای مناسب و مفیدی برای اشتغال نیروهای جوان زن و مرد در روستا فراهم آورند.

کاربرد تعاون به عنوان روش ایجاد شغل برای افراد جویای کار مستلزم فهم اصولی موضوعات زیر است:

- ۱- ایجاد تغییرات فنی و سازمانی
- ۲- تغییرات فنی و سازمانی بیکدیگر وابسته و اثرات متقابل به هم دارند
- ۳- در سازمان اقتصاد روستائی فعلی

سوداگر انحصارچی نه تنها استثمارگر است بلکه در اثر سیاست توسعه روستاها عملاً از میدان خارج شده و بدر نمی‌خورد

۴- چنانچه بسیاری از شرایط اولیه در نظر گرفته شود، بنگاههای تعاونی در زمینه اعتبار، بازاریابی، تولید و مصرف و خدمات، روشهای آرمائی تغییرات سازمانی هستند.

۵- این وظیفه دولتها است که زیربنای اقتصاد روستائی را مطالعه کرده وسعت معیارهای مورد نیاز را سبک- سنگین کنند و از طرحهای تعاونی حمایت نمایند تا اینکه بتوانند نقش اصلی را در بالا بردن درآمد روستائی از طریق افزایش محصول داشته باشند.

جدول و نمودارها بر حسب سن - وضع سواد - اشتغال

جدول شماره (۱)

جمعیت بر حسب سن و جنس

سن	جنس
۱۵-۱۹	مرد و زن
۲۰-۲۴	۷۱۱۵۵۴۷
۲۵-۲۹	۵۲۲۱۹۸۲
جمع	۲۷۰۹۱۵۴
	۱۷۰۴۶۶۸۲

جدول شماره (۲)

جمعیت بیکار بر حسب سن و سطح سواد

سن	سطح سواد
۱۵-۱۹	با سواد
۲۰-۲۴	۳۴۰۳۶۸
۲۵-۲۹	۳۴۴۷۲۲
جمع	۱۸۲۸۱۶
	۸۶۷۹۲۶

از کل جمعیت جوان با سنین ۲۹ - ۱۵ ساله تعداد ۸۶۷۹۲۶ نفر با سواد محسوب

می‌شوند که در مقایسه با اعضای تعاونیهای خدماتی که بطور نسبی بین سنین ۱۹ تا ۳۰ ساله را در بر می‌گیرد بطور جدول بالا نشان می‌دهد تعداد بیکاران جوان با تحصیلات عالی در کل کشور ۳۹۹۱۰ نفر می‌باشند. با توجه به اینکه تعداد ۳۴۲۶ نفر تحصیل کرده در بخش تعاونیهای خدماتی مشغول فعالیت می‌باشند می‌توان چنین استنباط کرد از کل بیکاران با تحصیلات عالی بین سنین ۲۹ - ۱۵ به طور متوسط ۲۰۰۰ نفر می‌تواند هر ساله جذب این بخش شوند.

جدول شماره (۳)

جمعیت بیکاران با تحصیلات عالی

سن	میزان تحصیلات دوره‌های عالی
۱۵-۱۹	۴۱۷
۲۰-۲۴	۱۶۰۵۲
۲۵-۲۹	۲۳۴۴۱
جمع	۳۹۹۱۰

نحوه جذب نیروهای متخصص جوان در تعاونیها

یکی از پدیده‌هایی که جامعه بشری از ابتداء پیدایش با آن روبرو بوده تشکیل کانونهای اجتماعی و دسته‌جمعی است. با تشکیل اولین کانون اجتماعی (خانواده به تعبیر امروز یا زندگی مشترک اولیه) در مقاطع مختلف زمانی، پیچیدگی مشکلات و مسائل، اداره افراد تابعی از فرهنگ، ابزار تولید یا تکنولوژی موجود زمان خود بوده است.

بعد از انقلاب اسلامی بخش تعاون به عنوان یکی از بخشهای اقتصادی در نظام اقتصاد کشور جایگاه ویژه‌ای یافت و راه حل‌های مناسب جهت اشتغال و جذب جوانان در تعاونی‌ها ارائه بررسی و مورد تحقیق قرار گرفت همچنین بمنظور تحقق

شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر بر حسب جنس - بخشهای فعالیت و وضع شغلی

سن	بخش فعالیت			جمع
	دولتی	خصوصی	تعاونی	
۱۰ سال به بالا	۴۲۵۷۹۶۷	۹۷۹۴۱۶۸	۵۶۷۱۵	۴۵۷۱۵۷۲
				مردوزن

که زیر مجموعه‌ای از تعاونیهای خدمات کشاورزی می‌باشد. این بخش با تعداد ۴۷ تعاونی و ۱۰۴۸۷ نفر عضو در سال ۱۳۷۵ به میزان ۶۷۳ نفر اشتغال ایجاد کرده است.

گسترش مطالعات کشاورزی و ایجاد آزمایشگاههای مربوط به زمین و محصولات

جوانان متخصصی که از دانشکدههای کشاورزی و علوم آزمایشگاهی فارغ التحصیل می‌شوند می‌توانند در این بخش مشغول به کار شوند زیرا بعضی از منابع درآمد سرشار کشورها استفاده از ژنها برای تولید محصول زیاد و یا به عبارتی استفاده از گیاهان پر محصول می‌باشد.

بخش آبرسانی و یا به عبارتی آبیاری مدرنیزه

کشورهایی چون ایران به دلیل کمبود آب و بهره نازلی که از نزولات آسمانی دارند چاره‌ای ندارند که از حداقل آب موجود حداکثر بهره را ببرند از اینروست که مسئولان امور توجه خاصی به این بخش نموده‌اند و تسهیلات لازم را در این بخش برای افراد متخصص فراهم نموده‌اند و در بخش تعاون نیز با ایجاد تعاونیها در جهت متشکل نمودن افراد متخصص برای آبیاری زمینها به صورت قطره‌ای و بارانی می‌توان نقش مفید و ارزنده‌ای در زمینه‌های آبیاری مدرنیزه برداشت و فعالیت کشاورزان را در این بخشها گسترش داد.

بخش تسطیح زمینها و آماده‌سازی نهرها

در این زمینه با بکارگیری لودر و تراکتور و تسطیح کردن زمینها می‌توان موجبات بهره‌گیری بهتر از آب و تولید محصول بیشتر را فراهم نمود.

بخش باغات

در بخش باغات و باغداری می‌توان به

آموزش برای توجیه تعاون، بخش تعاونی و ایجاد تعاونیها در زمینه‌های مختلف می‌تواند عنصر مهمی برای حل مسئله کم کاری و بیکاری در جامعه اسلامی باشد، جامعه‌ای که در آن جوان با تشکیل تعاونیها در زمینه‌های مورد علاقه مشغول به کار شوند تا هم از بعد معنوی و هم جهت رفع نیازهای مادی توأم برخوردار شوند.

ب: زمینه‌یابی در خصوص تشکیل تعاونیهای مختلف خدماتی

تلاش بر این است که در بخش تعاون در زمینه‌های خدماتی راهبردهای مناسب را به افراد متخصص و کسانی که بهترین سالهای عمر خود را صرف علم آموزی نموده‌اند و یا کسانی که در طول تحصیلات تلاش فراوان کردند تا از حاصل عمر دیگران که در قالب کتابها و ... بجای مانده است بهره لازم را ببرند و با فراگیری آن خود و جوامع خود را سعادتمند کنند ارائه و به مرحله اجرا برسانیم.

۱- تعاونیهای خدمات کشاورزی

از آنجایی که کشور ما جزو نادر کشورهای آبی است که دارای چهار فصل می‌باشد و در هر نقطه آن محصول خاصی بدست می‌آید تنوع محصولات کشاورزی در کشور ما بسیار فراوان است لذا لازم است که توجه ویژه‌ای به این بخش داشته باشیم و تعاونیهای مربوط به این بخش را در چند گروه دسته بندی کنیم و افراد متخصص را در این زمینه بکار گیریم. در زمینه تعاونیهای مکانیزاسیون کشاورزی

رشد و توسعه تعاونیها و استفاده بهینه از ابتکارات و توانائیهای انسانی به امر آموزش و ارتقاء آگاهی‌های افراد توجه بیشتری معطوف گردید. همین امر انگیزه به کارگیری نیروهای متخصص و فعال جوان را در تعاونیها بوجود آورد و این انگیزه نمی‌تواند فارغ از شناخت انتظارات، توقعات، محدودیتها و نهایتاً اصول و مبانی اساس آن باشد.

بنابراین قدرت مدیریت، ارزیابی مدیران، جلب همکاری، کنترل و نظارت و از همه مهمتر تخصص و تجربه تابعی است از چگونگی بهره برداری مطلوب آنها از آنچه که می‌تواند باشد. با توجه به این که تعاون نیز یکی از بخشهای اقتصادی مهم جامعه اسلامی است رهنمودهای پیشنهادی جهت جذب نیروهای متخصص در بخش خدمات به شرح ذیل ارائه می‌گردد.

(الف: تقویت فضای فرهنگی حاکم بر اشتغال جوانان:

تجربیات مختلف در کشورهای کم توسعه یافته نشان داده است که در فرآیند توسعه آمادگی فضای فرهنگی نه تنها برای پذیرش تغییرات برونزا ضروری است بلکه خود مهمترین عامل برای زمینه سازی تغییرات درونزا در همه بخشهای اقتصادی و اجتماعی است. بنابراین در مجموع می‌توان گفت برای تقویت روحیه تعاون و همکاری در زمینه‌های مختلف اشتغال و فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و حتی فرهنگی، مساله آموزش همگانی امر بسیار مهم و قابل توجهی است چرا که

صورت‌های زیر فعالیت نمود:

(الف: زمینه مراقبت‌های لازم قبل از اینکه محصول بوجود آید از قبیل ایجاد تعاونیها که کار مطالعه بر روی درختان پر محصول و کم آفت را انجام داده و در زمان کاشت درخت سعی و تلاش نمایند از درختانی استفاده نمایند که دارای محصول بیشتر و شکل و قیافه‌ای بهتر و به عبارتی بازار پسندتر باشد.

(ب: ایجاد تعاونیها در زمینه جمع‌آوری محصولات و بسته‌بندی و عرضه محصولات به بازار فروش

۲ - تشکیل تعاونیهای مشاوره‌ای حقوقی

یکی از مشکلات اساسی که جوامع جهان سوم با آن روبرو می‌باشند عدم آگاهی آنها از قوانین و مقررات حاکم بر کشور خود می‌باشد لذا ضروریست که افراد جامعه را به این امر آگاه نموده تا از زیانهای فراوانی که از این رهگذار متوجه آنها می‌شود جلوگیری شود.

۳ - ایجاد مرکز تحقیقاتی و مطالعاتی بصورت تعاونیهای آموزشی:

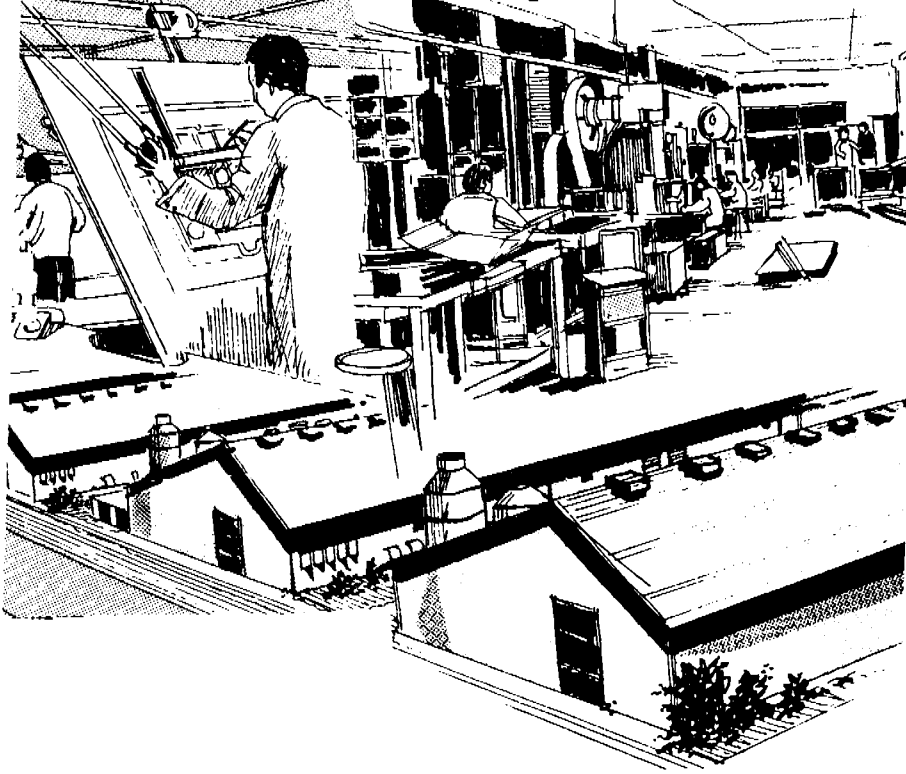
الف: گسترش تعاونیهای خدمات کامپیوتری

ب: گسترش تعاونیهای مدارس غیرانتفاعی

ج: گسترش تعاونیهای آموزش مکاتبه‌ای خدمات کامپیوتری: با توجه به اینکه اکثریت جوانان بخصوص در حال حاضر تمایل و علاقه زیادی به کامپیوتر دارند، تشکیل اینگونه تعاونیها باعث جذب بسیاری از جوانان خواهد شد.

مدارس غیرانتفاعی: جوانان بسیاری بخصوص زنان علاقه وافری به شغل معلمی و تدریس دارند و این شغل به عنوان یک وظیفه تربیتی و فرهنگی می‌تواند از طریق تشکیل تعاونیهای غیرانتفاعی نمود پیدا کند و جذابیت زیادی را در بردارد.

آموزش مکاتبه‌ای: از طریق چاپ و

تعاونی جدید تاسیس شده است که تعداد ۱۵۱۰ نفر عضو را جذب نموده است و این زمینه بسیار مناسبی برای جذب جوانان علاقمند بخصوص فارغ التحصیلان اینگونه رشته‌ها می‌باشد.

شناسایی آماری جوانان در بخش خدمات:

بخش تعاونی در نظام جمهوری اسلامی می‌تواند همواره یک میدان باز و وسیعی برای خودکفائی و بروز استعدادها باشد و بسیاری از اهداف و اندیشه‌ها و ایده‌آلها و آرمانهای اسلامی را شکل دهد. بهر حال وجود بخش تعاونی می‌تواند همواره یک میدان باز و وسیع برای کسانی باشد که می‌خواهند استعدادشان بروز کند، خودکفایی بوجود بیاورد، استقلال و آزادی باشد، ارزش انسانی تضعیف نشود زیرا در تعاون انگیزه، انگیزه سود نیست، انگیزه ارائه خدمت است.

بنابراین از این طریق می‌توان به منابع بلااستفاده جامعه جهت بخشید و چرخهای اقتصادی را با بکارگیری جدید منابع

تکثیر و فروش کتب و جزوات درسی به صورت مکاتبه‌ای می‌توان زمینه‌های جذب اشتغال جوانان رافراهم آورد.

۴ - ایجاد مراکز درمانی در دهستانها برای بهبود وضع تامین آب آشامیدنی و نظام سلامت و بهداشت عمومی دهکده‌ها و دهستانها شرکت‌های بهداشتی بشکل تعاونی مفید بودن خود را آشکار می‌سازد. شرکت‌هایی برای بهبود شرایط زندگی تحت عنوان شرکت‌های زندگی بهتر تشکیل شود و همچنین مراکز کمک‌های اولیه و درمانگاهها با کمک‌های فوری و سریع در حد صلاحیت سودمندی خود را در زمینه تعاون به اثبات برسانند.

۵ - ایجاد مراکز فرهنگی و هنری در زمینه‌های مختلف

با توجه به اینکه تعداد ۴۶۷ تعاونی تا سال ۱۳۷۵ در بخش فرهنگ و هنر تشکیل شده عده زیادی جذب اینگونه تعاونیها شده‌اند. چنانچه متوسط اعضا در هر تعاونی را ۱۰ نفر در نظر بگیریم ۴۶۷۰ نفر اشتغال ایجاد شده است با مقایسه سنوات گذشته اینگونه تعاونیها از رشد ۳۲٪ برخوردار بوده‌اند و در سال ۱۳۷۵، ۱۵۱

انسانی و امکانات مالی به شیوه تعاونی بکارگرفت. در این راستا باید از تمام ظرفیتهای موجود استفاده بهینه بعمل آورده و توسعه را همگام با عدالت اجتماعی گسترش داد. یکی از زمینههای اشتغال در بخش تعاون ایجاد شغل‌های مناسب از طریق شرکت‌های تعاونی خدماتی می‌باشد که این نوع شرکت‌های تعاونی شامل: فرهنگی و هنری - آموزشی، سیاحتی زیارتی و توریستی - جهانگردی - خدمات کشاورزی - بهداشتی، درمانی - ... می‌باشد. در سالهای بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تفکر بازگشت به سنتها و روشهای بومی و کنار گذاشتن آنچه که غربی است زمینه مناسبی را برای فعالیت تعاونیها در زمینه‌های جدید فراهم آورده است سهم بخشهای مختلف اقتصاد تعاون از اشتغال بخش متناظر در کل کشور بیانگر آن است که سهم بخشهای تشکیل دهنده خدمات در اقتصاد تعاون حدود ۰/۷ درصد سهم کل اشتغال بخش خدمات در اقتصاد ملی است.

در حال حاضر شرکت‌های تعاونی در کلیه زمینه‌های اقتصادی فعالیت دارند بر اساس آخرین آمار موجود تعداد ۳۸۲۲۴ شرکت تعاونی در سرتاسر کشور وجود دارد که از این تعداد ۱۸۷۱ تعاونی در بخش خدمات با ۴۶۱۸۷ نفر عضو و سرمایه‌ای به میزان ۵۲۲۲۷۲۲۴ می‌باشد. با توجه به آمار بدست آمده میزان اشتغال ایجاد شده در این بخش ۵۵۰۵۲ نفر می‌باشد. در مقایسه با کل تعاونیهای تشکیل شده در بخش تعاون ۵٪ تعاونیها در زمینه خدماتی مشغول فعالیت می‌باشند.

در سال ۱۳۷۵ در بخش تعاونیهای خدماتی ۲۲۷ شرکت تعاونی تاسیس شده است با توجه به این تعداد تعاونی با ۲۰۷۹ عضو میزان اشتغال ایجاد شده در این بخش ۲۷۷۳ نفر می‌باشد. آمار و ارقام بدست آمده از سوی دفتر امور اقتصادی و برنامه‌ریزی متوسط اعتبارات بانکی تصویب شده تبصره ۳ به بخش مذکور را مبلغ ۹۲۰۲۱/۷ میلیون ریال اعلام کرده است. بنابراین میزان اعتبارات تخصیصی جهت ایجاد اشتغال برای هر شاغل بطور متوسط مبلغ ۲۳۱۸۴۸۹۰ ریال می‌باشد.

در حال حاضر بیش از ۵۵ درصد جمعیت کشور را نیروی ۲۰ ساله و کمتر تشکیل می‌دهد این ویژگی جمعیتی و حجم تقاضای زیاد زود هنگام، نیازمند تمهیدات ویژه‌ای در نظام توسعه‌ای کشور است از زمان تاسیس وزارت تعاون تاکنون بیش از ۳۷۰۰۰۰ فرصت شغلی جدید برای کارآفرینان و دارندگان مهارت و نیز نیروهای ساده کار با انجام اقدامات ذیل انجام شده است: - ارائه آموزشهای مورد نیاز جهت اشتغال و فعالیت در تعاونیها

- ارائه مشاورت‌های مختلف در تهیه طرحهای موجه بِلحاظ فنی - اقتصادی - متناسب با استعدادها و تواناییهای جوانان متخصص
- ارائه تسهیلات مالی و اطلاع رسانی و اطلاعاتی و مشاورتهای شغلی برای فراهم سازی فرصتهای شغلی
- کمک به تامین مواد اولیه - خرید ماشین آلات و فروش تولیدات - بازاریابی

تعاونیهای تشکیل شده بر اساس طرحهای مصوب

- حمایت از واحدهای اقتصادی کوچک

نقش تعاونیها و جوانان متخصص عضو تعاونی در بهبود کیفیت آموزش - بهداشت - گسترش مراکز فرهنگی و هنری و...

فعالیت‌های تعاونی و نقش آنان در زمینه‌های آموزش غیر قابل انکار می‌باشد چرا که فعالیت‌های تعاونی با انتقال ایدئولوژی نظم موجود را مشروعیت می‌بخشد و از رشد تضادهای طبقاتی و حل آنها به نفع طبقه محروم جلوگیری می‌کند و با گسترش دادن روابط میان انسانها در سطح مطلوب و عادلانه می‌توان شالوده هر گونه روابط تعاونی صحیح را پایه ریزی نماید. از آنجائی که فعالیت‌های تعاونی از بطن توده‌های مردم است احتیاج به مشارکت داوطلبانه دارد و اینجاست که نقش جوانان بخصوص جوانان متخصص در بهبود اوضاع اجتماعی - اقتصادی و علمی بخصوص فرهنگی و آموزشی مشخص می‌گردد.

بنابراین جوانان باید در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، اتخاذ خط مشی‌ها با دخالت آگاهانه و داوطلبانه نه تنها برای سرنوشت خویش بلکه برای جامعه توانمندیهای خود را بکار گیرند و با مدیریت صحیح در جهت رسیدن به توسعه هدایت شوند که برای این تحول و توسعه نیاز به نوسازی در جامعه است از راههای مهم ایجاد نوسازی در جامعه از بین بردن عدم همبستگی بین افراد جامعه است و اینکه نظم اجتماعی عام رابه شکلی که مفهوم تعاون حفظ شود پاسخگو باشد و همچنین نابرابریهای اجتماعی و چندگانگی‌های ساختاری را از جامعه اسلامی بزدايد همه این تحولات برای توسعه و نوسازی نیاز به مشارکت داوطلبانه و آگاهانه قشر جوان علمی

بررسی فعالیت‌های انجام شده در شکل تعاونی‌های خدماتی از آغاز

تا پایان سال ۱۳۷۵

جدول شماره (۱)

تعداد تعاونی	تعداد اعضاء	میزان سرمایه	کل اشتغال
۱۸۷۱	۴۶۱۸۷	۵۲۲۲۷۲۲۴	۵۵۰۵۲

وضعیت تحصیلی اعضاء تعاونیهای خدماتی بهره‌مند از اعتبارات تبصره ۳
در سال ۱۳۷۵ در کل کشور

وضعیت تحصیلی اعضاء	زیر دبلیم	درصد	دبلیم	درصد	فوق دبلیم	درصد	لیسانس و بالاتر	درصد
تعداد	۱۰۹۷۱	۲۲/۸	۲۱۶۴	۴/۵	۷۷	۰/۲	۱۱۸۵	۲/۵

جدول شماره (۳)

اعتبارات بانکی تخصیص یافته از محل تبصره ۳ برای راه اندازی تعاونیها
و ایجاد اشتغال در بخش خدمات در سال ۱۳۷۵

ارقام به میلیون ریال

تعداد تعاونی	تعداد اعضاء	تعداد شاغلین	اعتبار تصویری
۲۲۷	۲۰۷۹	۲۷۷۳	۹۲۰۲۱/۷

جدول شماره (۴)

تعداد اعضاء تعاونیهای خدماتی کل کشور به تفکیک جنس در سال ۱۳۷۵

کشور	تعداد کل اعضاء	تعداد اعضاء مرد	درصد	تعداد اعضاء زن	درصد
کشور	۳۸۰۷۱	۳۵۰۱۵	۹۲	۳۰۵۶	۸

۷- مشکلات ناشی از کار در مناطق محروم
بخطرات ضعف امکانات زیربنایی

راهبردهای اشتغال جوانان در بخش
تعاون

۱- توان ایجاد اشتغال در فعالیتهای اجرائی
بصورت تشکیل تعاونیهای خود اشتغالی
مولد برای کارآفرینان و دارندگان
مهارتهای مختلف

۲- امکان استفاده از منابع محدود و پراکنده
محلی کوچک بویژه در نقاط محروم

۳- کمک به توسعه اقتصاد محلی و
جلوگیری از مهاجرتهای بی رویه و
ناهنجاریهای اجتماعی ناشی از آن

۴- ایجاد اشتغال مناسب برای اقشار
تحصیل کرده، فارغ التحصیلان دانشگاهی

۵- افزایش توان و آگاهی عمومی افراد از
طریق آموزش و تشکیل تعاونیهای
آموزشگاهی

۶- امکان برقراری مدیریت مشارکتی
نیروهای جوان عضو تعاونی در جهت

ویرانی مراکز اقتصادی و مهاجرت سنگین
ساکنین مناطق جنگ زده به سایر نقاط
کشور گردید.

۲- کمبود فرصتهای شغلی به علت تقلیل
فعالیتهای اقتصادی به تناسب فراوانی
متقاضیان کار

۳- کم سواد و فقدان تخصص و تجربه
مانع از جذب جمع کثیری از افراد جویای
کار که عمدتاً دارای سواد پائین می باشند
می گردد.

۴- عدم آشنائی کافی اقشار مختلف جامعه
با فرهنگ، قانون و مقررات تعاونی و
فعالیتهای این بخش

۵- بالا رفتن سن بسیاری از متقاضیان
رشته های غیرفنی که سالهاست در نوبت
مراکز کاریابی قرار دارند و عدم بیکاری
این قبیل افراد در مراکز صنعتی و دولتی
بعلت وجود شرط سنی و روی آوردن آنان
به مشاغل کاذب

۶- محدود بودن سرمایه برای بکارگیری
نیروی انسانی متخصص و کارآمد

الخصوص جوانان متخصص
و تحصیل کرده دارد

افراد بدون آموزش قادر نخواهند بود
که به انضباط فکری صحیح و پیچیده تن در
دهند زیرا با رعایت این انضباط می توان به
ارزیابی و برآورد دقیق بهره امکانات
موجود، در زمینه های فنی و اقتصادی و
اجتماعی توفیق یافت و آن قسمت از آنها
راکه ارزنده تر هستند بیرون کشید و بطرز
موثری از آن برخوردار شد. در غالب
کشورهائی که دارای اقتصاد خانوادگی
هستند پس از طی مراحل اولیه تبدیل
محصولات کشاورزی بمواد قابل مصرف،
و گذراندن مراحل صنعتی، لزوم تجدید
سازمان و تحولات اجتماعی کاملاً همسوی
است.

مشکلات و نارسائیها، ارائه راه
حلهای پویا مربوط به اشتغال جوانان
مشکلات

۱- بروز جنگ تحمیلی و عواقب و آثار
ناشی از ۸ سال دفاع مقدس که موجب

یکی از ویژگیهای انسان امروز، دوگانگی است. دوگانگی به کیفیتی از آگاهی اشاره دارد که در آن تجربه‌ی روانی - ذهنی مبتنی بر قطبیت پدیده‌ها یعنی مثبت و منفی، زشت و زیبا، درد و لذت و یا سیاه و سفید صرف عمل می‌کند. این برخورد جزء نگر انسان به جهان است که سالیان دراز در خدمت تقویت نیروی "تمیز و تشخیص" و توسعه‌ی خودآگاهی قرار داشته است. بشر با تجربه کردن‌های پیاپی اجزای جهان، به تولید و تکثیر "اطلاعات" می‌پردازد. و از اینراه برای ذهن یا عقل انسانی خوراک تهیه میکند. "اطلاعات" تکاثف یا تجلی مادی - انرژیکی نیروی شعور در جهانهای پست است که در عبور از حوزه‌ی شعور انسانی (مجموع دل و ذهن) فرآیند پالایش و دگرگونی را از سر گذرانده و تبدیل به نیروی شعور برتر میشود. کل این فرآیند را "شناخت" می‌نامیم که شامل سه مرحله است:

۱- تولید اطلاعات

۲- دریافت و تبدیل اطلاعات به مفاهیم و ادراکات یا تولید اطلاعات پیچیده‌تر در حوزه‌ی ذهن.

۳- تخلیه اطلاعات یا فرآیند سوزاندن و دگرگونی اطلاعات به احساسی در حوزه‌ی دل. این سه مقوله را در این مقاله پی می‌گیریم:

چرا تعاونی؟

مجید آصفی

هرچند که تعاونی‌های تولیدی تاکنون نتایج درخشان و مثبتی داشته‌اند، لیکن نتایج حاصله از تعاونی‌های پژوهشی - فرهنگی - اجتماعی بسیار مثبت‌تر و درخشان‌تر خواهد بود. در اینگونه تعاونیها، چون بخش اصلی فعالیت روزانه افراد از کار بیرونی یا کار برای زنده ماندن و ارتزاق، به کار درونی و دماغی انتقال می‌یابد، لذا روابط افراد عمیقتر و آگاهانه‌تر خواهد بود. کنار هم زیستن انسانهای متفکر و محقق نه تنها به بهبود تراوشات و تولیدات ذهنی - روانی آنها کمک می‌کند، بلکه رشد و تکامل انسانهای متعالی و نیز جوامع همجوار آنها را هم سرعت می‌بخشد.

۱- تولید اطلاعات

هر ذره‌یی در جهان، اعم از جمادی و نباتی و حیوانی، انرژی حرارتی را دریافت و یک بسته انرژی نوری تولید می‌کند که "فوتون" نامیده میشود. یک بسته‌ی فوتون در حقیقت حامل اطلاعاتی درباره‌ی وضعیت آن ذره است که کوچکترین واحد آنرا اینفورمیتون (Informiton) می‌نامیم. اگر کمی انسانی به این فرآیند نگاه کنیم،

را تولید میکند که بعنوان مواد خام در فرآیند شناخت ذهنی مورد استفاده قرار می‌گیرند. این اولین مرحله‌ی تکامل آگاهی در انسان است که با ظهور آدم به اوج تکامل خود میرسد. و نیروی شعور از دل آن زاده میشود.

۲- دریافت و تبدیل اطلاعات به مفاهیم و ادراکات، یا اطلاعات پیچیده‌تر در حوزه‌ی ذهن

خواهیم دید همه‌ی موجودات هستی، خواه در جهان خرد (Microcosm) و یا در جهان کلان (Macrocosm)، باقرار گرفتن در برابر یک محرک از آن متأثر شده، و پس از آنکه آن "تأثیر" مرحله‌ی را در ارگانیسم طی نمود، تبدیل به یک تجربه شده و در مقام یک واکنش فراقکن میشود. واکنش خواه در شکل جمادی و نباتی و حیوانی و یا انسانی‌اش، صرفاً اطلاعات ساده و اولیه‌یی

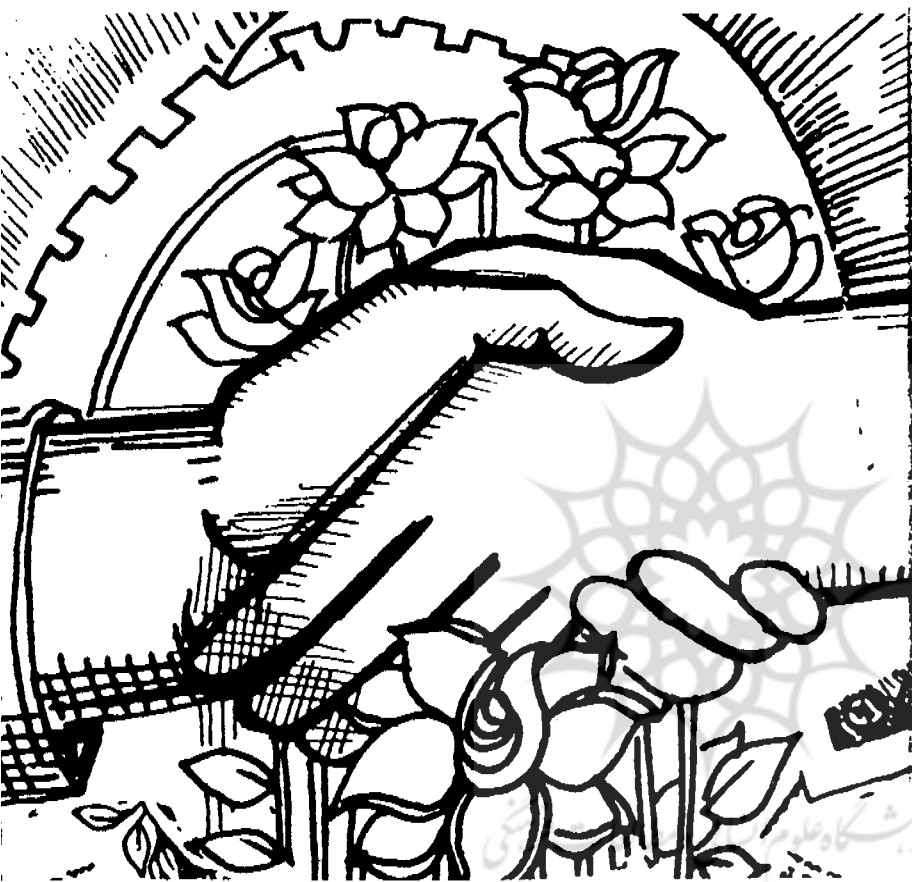
پس از اینکه انسان از قید نگرش تنگ نظرانه غریزی - واکنشی رها گردید، عقل از حالت انفعالی صرف خارج شده و فعال می‌شود. این مرحله بیداری "خودآگاهی" است که نیروی شعور کیفیت دوگانه و قطبی و متضاد و قیاسی داشته و آنرا آکسساهی مدرک (Perceptive Consciousness) نیز نامیده‌اند. در این دوره انسان تجربه روانی - ذهنی یا دوگانه و کثیر خود از جهان را آغاز میکند. این شیوه رویارویی با جهان حدوداً چهل هزار سال بطور انجامیده که پی آمد آن رشد و تکامل آگاهی شهودی و آگاهی مدرک بواسطه مذهب و علم است.

امروزه انسان قدم به مرحله "شناخت کامل" یا آگاهی کل نگر و هشیاری تام نهاده است. برخورد میان تمدن‌ها و فرهنگ‌های بنا شده بر آگاهی مدرک و دوگانه با موج رو به افزایش آگاهی کل نگر، علت تمام این آشوب‌ها و تنش‌های جسمی - روانی - ذهنی انسان مدرن است. دوگانگی حاکم بر جسم و روان و ذهن انسان که امروزه در بالاترین حد تکاملی خود قرار دارد، سبب انرژی در هر سه بعد شده و نتیجه‌اش انسانی است خسته و افسرده که هرچه بیشتر تلاش میکند، خسته‌تر و افسرده‌تر میشود. پس چه باید کرد؟

۳- تخلیه اطلاعات یا فرآیند دگرگونی اطلاعات به احساس در حوزه دل

در فرآیند رشد و تکامل آگاهی مدرک، بشر دونوع تجربه را از سر می‌گذارند، نخست تجربه روانی - ذهنی است که منجر به رشد عواطف و احساسات میگردد. حوزه دل که احساسات از آن نشأت میگیرد، جایگاه سوزاندن و تبدیل اطلاعات (اینفورمیتون‌ها) به احساس است که فرآیند تبدیل کم به کیف، ماده به انرژی، ذره به موج و یا حرکت استاتیک (ایستا) به حرکت دینامیک (پویا) را شکل میدهد. تمامی اطلاعات ناشی از تجربیات غریزی

"تعاونی" دارای اساسنامه و نظامنامه و اصول مشخصی است، افراد وابسته به آن بخوبی آگاهند که چه میخواهند و برای چه و در چه جهتی باید حرکت و فعالیت کنند. اگرهم آگاه نباشند، در همراهی با دیگران از جمع تأثیر پذیرفته و انشاء الله آگاه میشوند. این ویژگی، بی هدف زیستن و دست‌اندازی‌های ناشی از بی هدفی را از زندگی روزمره افراد حذف می‌کند. هدف، حس امنیت و بدنبال آن شناخت و ایمان را در افراد بیدار می‌سازد.

- واکنشی انسان اولیه، در ژن‌ها و کروموزوم‌ها، ویا به زبان ساده‌تر در هر سلول انسانی ضبط گردیده است. در دوران تجربه روانی ذهنی بشر از جهان، ارگانیزم با واکنش نشان دادن به یک محرک درونی یا بیرونی، این اطلاعات را فعال ساخته و آنها را به حوزه خودآگاهی می‌آورد. فرآیند فعال سازی اطلاعات در حوزه دل و انتقال آنها به حوزه ذهن، سبب

رشد و تکامل سلول‌های مغزی و لاجرم انبساط خودآگاهی و ذهن می‌شود. ولیکن تجربه ذهنی که نگرشی بیرونی و خطی و ارسطویی و یکسویه به جهان است، در غیاب "عین" یا سوژه و محرک بیرونی یا درونی اتفاق افتاده، و فرآیندی است از مقایسه و تقابل و آمیزش اطلاعات با یکدیگر در حوزه ذهن برای تولید مفاهیم و ادراکات. ابزار این شیوه تجربه "منطق" یا

قانونمندی اندیشه است که اطلاعات بسیط و ساده را تبدیل به اطلاعات پیچیده‌تری میکند. حال اگر این اطلاعات (مفاهیم و ادراکات) در فرآیند مراقبه و سلوک، در حوزه دل سوخته و تبدیل شوند، کم به کیف تبدیل شده و سپس کم و کیف هر دو دگرگون شده و تبدیل به نیروی شعور میشوند. این هماهنگی با قانون کیهانی تولید و بازیافت و بهره‌وری است.

اما اگر این تبدیل و تخلیه اطلاعاتی صورت نپذیرد، میان ذهن که جایگاه دریافت و تولید اطلاعات است، با دل که جایگاه سوزاندن و تبدیل اطلاعات است، جدایی بوجود آمده و بخش اعظم انرژی حیاتی در این شکاف ناشی از برخورد دل و ذهن تلف میشود. این فرآیند را روانشناسی بنام اسکیزوفرنی یا دل (ذهن) شکسته می‌شناسد. در فیزیولوژی نیز این فرآیند در شکاف میان فرستنده و گیرنده‌های مغزی آشکار گردیده است. فرآیند تبدیل و تخلیه و سوزاندن اطلاعات سبب می‌شود این شکاف بسته شده و اتلاف انرژی و رسوبات ناشی از این اتلاف متوقف گردد. پیامد بسته شدن شکاف میان ذهن و عین، یا درون و بیرون، بیداری نیروی ایمان و بصیرت است.

یکی از تجلیات بارز و تنش زای این دوگانگی، شکاف میان فرد با محیط زیست و خانواده، خانواده با جامعه، و جامعه با جهان است. این فرآیند بطور کلی میان فرد و جمع شکاف و برخوردی بوجود می‌آورد که همواره منافع فردی را برابر منافع جمعی قرار داده، و فرد را برای رسیدن به امنیت به غارت و چپاول جهان برانگیخته است. از آنجا که این برخورد میان فرد و جمع، و یا خانواده بعنوان مایملک فرد با جامعه، در اغلب جوامع بشری دوطرفه می‌باشد، لذا روز بروز شدیدتر شده و شکاف موجود نیز عمیقتر می‌گردد. از اینرو برای حل این معضل جهانی، و

جلوگیری از اتلاف انرژی حیاتی و سرانجام برقراری نظم و آرامش از طریق ادراک و یکی شدن با قوانین هستی، هم فرد می‌باید تحت درمان و آموزش قرار گیرد، و هم جامعه که در حکم زهدان و منبع تغذیه جسمی - روانی - ذهنی فرد است باید اصلاح و دگرگون شود.

"تعاونی" یک الگوی زیستی کل نگر است که هم میتواند زیست بیرونی یا فعالیت اجتماعی فرد را در برگیرد، و هم زیست درونی و مذهبی و سالکانه او را. جدایی میان کار و فعالیت اجتماعی انسان با زیست خانوادگی و شخصی و درونی‌اش، خواه از جهت فضایی یا بعد مسافت، و خواه از جنبه روانی - ذهنی یا اعتقادی، بخش اعظم انرژی حیاتی او را از بین برده و فرسودگی زودرس و تنش و بیماری را بر ارکانیزم تحمیل میکند. یکی از علل این سرگردانی ذهنی - روانی انسان، بی هدفی او را در زندگی، و یا وسیله را بجای هدف انگاشتن است. فعالیت اجتماعی انسان برای کسب دانش و پول، هم باید بخشی از تجربیات او را شکل دهد، و هم باید در فرآیند عقلایی ساختن زندگی مادی، او را از اسارت تلاش صرف برای غرایز رها سازد.

تسعوونی‌ها گونه‌ای زیست را برای اعضاء فراهم می‌سازند که میتوان ویژگی‌های مثبت و سازنده آنها را بشرح زیر خلاصه نمود:

۱- از آنجا که یک "تعاونی" دارای اساسنامه و نظامنامه و اصول مشخصی است، افراد وابسته به آن بخوبی آگاهند که چه میخواهند و برای چه و در چه جهتی باید حرکت و فعالیت کنند. اگرهم آگاه نباشند، در همراهی با دیگران از جمع تأثیر پذیرفته و انشاء الله آگاه میشوند. این ویژگی، بی هدف زیستن و دست‌اندازی‌های ناشی از بی هدفی را از زندگی روزمره افراد حذف می‌کند. هدف، حس امنیت و بدنبال آن

شناخت و ایمان را در افراد بیدار می‌سازد.
۲- از آنجا که در هر "تعاونی" افراد فقط میتوانند یک رای داشته باشند، لذا تمایز و ارزش گذاریهای مادی و روانی که سبب فرجه شدن "نفس" یا "من" میگردد، چیزیکه ویژگی جوامع امروزی انسانی است، کنار نهاده شده و برتری‌ها صرفاً در حوزه شعور و آگاهی تجلی میکنند. عبارات دیگر، سرمایه حقیقی یک تعاونی نه مادیات حاکم بر روابط اجتماعی افراد، بلکه انرژی و شعور در شکل تخصص‌ها و دانایی‌های آنان است.

۳- از آنجا که امروزه وجود مشکلات عدیده در سر راه زندگی اجتماعی، مانعی است در راه حرکت‌های فردی خواه از جنبه اجتماعی و یا خانوادگی و فردی، از اینرو وجود "تعاونی" بعنوان بستری که ابزار حرکت را مهیا می‌سازد بسیار مغتنم است.

۴- از آنجا که جدایی میان منافع خانواده و جامعه سبب احساس "عدم امنیت" در فرد میگردد، این احساس باعث می‌شود فرد به دور خود در وهله نخست و در اطراف خانواده در مرحله بعد دیواری بنا کند که شکاف‌ها را عمیقتر می‌سازد، لذا تعاونی درحکم خانواده‌ای بزرگتر و قدرتمندتر میتواند جایگزین خانواده کوچک و آسیب‌پذیر فرد گشته، و حس عدم امنیت را به امنیت و آرامش تبدیل کند.

۵- هرچند که تعاونی‌های تولیدی تاکنون نتایج درخشان و مثبتی داشته‌اند، لیکن نتایج حاصله از تعاونی‌های "پژوهشی - فرهنگی - اجتماعی" بسیار مثبت‌تر و درخشان‌تر خواهد بود. در اینگونه تعاونیها، چون بخش اصلی فعالیت روزانه افراد از کار بیرونی یا کار برای زنده ماندن و ارتزاق، به کار درونی و دماغی انتقال می‌یابد، لذا روابط افراد عمیقتر و آگاهانه‌تر خواهد بود. کنار هم زیستن انسانهای متفکر و محقق نه تنها به بهبود تراوشات و تولیدات ذهنی - روانی

آنها کمک می‌کند، بلکه رشد و تکامل انسانهای متعالی و نیز جوامع همجوار آنها را هم سرعت می‌بخشد.

۶- از آنجا که فرد برای کسب انرژی یا خوراک روانی نیاز به همنشینی و ارتباط با سایر انسانها را دارد، و از آنجا که امروزه در جوامع مدرن شهری و حتی درون خانواده‌ها هم فقدان چنین انرژی کاملاً احساس می‌شود، لذا فرد رو بسوی گروهها و فرقه‌ها و اجتماعات و احزاب می‌آورد، تا در آمیزش با انرژی گروه نیاز خود را برطرف سازد. در اینجا تعاونی میتواند نقش مثبت و سازنده‌ای داشته، و فضایی ایجاد کند که افراد همفکر و دارای اهداف و نگرش‌های مشترک بتوانند یکدیگر را پشتیبانی و تغذیه نمایند.

۷- در یک تعاونی پژوهشی - فرهنگی - اجتماعی از آنجا که موضوع تفکر و تلاش و حرکت افراد، خود انسان و مسائلی انسانی و زیست محیطی اوست، لذا شیوه زیست و اصولاً نگرش به زندگی و جوانب آن کاملاً متفاوت با شیوه نگرش جزئی و حاکم در جوامع خواهد بود. چنین زیستی در یک جامعه کوچک پژوهشگران و محققین که در حقیقت در حکم زیست مذهبی و سالکانه آنهاست، بسیار ساده و طبیعی و دور از هرگونه الگوی مصرف‌گرایی و تخریب محیط زیست و منابع طبیعی است. نتیجه چنین زیستی که رهایی انسان از مصرف زدگی و اتلاف انرژی‌های حیاتی است، نه تنها هیچ فشاری بر دوش جامعه نخواهد بود، بلکه مکانیزم‌های جسمی - روانی - ذهنی رفع فشارها و بهم ریزی را نیز از طریق آموزش و پیشگیری در اختیار جامعه قرار خواهد داد.

سسرانجام اینکه، تعاونی‌های پژوهشی - فرهنگی - اجتماعی - مدل‌های تکامل یافته و متعالی شده زیست محیطی‌های انسانی است که امروزه بنام

شهر سالم، مادر سالم و جز آن نامیده میشود، و بستر پرورش و تعلیم و رشد انسان خردمند و بصیر میباشد.

بقیه از صفحه ۲۷

تسهیل امور شرکت‌های تعاونی
۷- ایجاد ارتباط با محیط بمنظور تاثیرپذیری از آن یا اثر گذاردن بر محیط مشارکت را گسترش می‌بخشد
۸- معرفی مدیران جوان و موفق تعاونی از طریق رسانه‌های عمومی برای ایجاد انگیزه قویتر در جوانان عضو تعاونی
۹- تهیه برنامه‌های میزگرد و پخش آن از طریق رسانه‌های گروهی در بخش تعاون
۱۰- تهیه فیلمهای سینمایی با سوره‌های مربوط به فعالیتهای مختلف در بخش تعاون
۱۱- ارائه مشاورتهای مختلف در تهیه طرحهای موجه فنی - اقتصادی متناسب با استعدادها و توانایی‌های جوانان متقاضی

۱۲- ارائه تسهیلات مالی و اطلاعاتی و مشاورتهای شغلی برای فراهم سازی فرصتهای شغلی
۱۳- تقویت روحیه مسئولیت پذیری و یکپارچگی اجتماعی
۱۴- تشکیل گروههای بیمه و بیمه اتکایی تعاونی بین‌المللی برای عرضه کمکهای فنی و عملیاتی

منابع و مأخذ

- ۱- اشتغال، توزیع درآمد و استراتژی توسعه مترجم عزیز کیانود
- ۲- نقش تعاون در توسعه اقتصادی و اجتماعی نسرته شماره ۳۴ سازمان مرکزی تعاون کشور
- ۳- تاثیر تعاونها در پیشرفت روستاهانشریه شماره ۱۸ سازمان مرکزی تعاون کشور
- ۴- مدیریت و ارتباطات در تعاونها علیرضا شیرانی
- ۵- نشریه داخلی بیمه آسیا شماره اول
- ۶- آمار مربوط به اشتغال و بیکاری در بخشهای مختلف اقتصادی مرکز آمار ایران
- ۷- تعاون - زن و اشتغال وزارت تعاون
- ۸- مجله تعاون شماره ۷۰ تیرماه سال ۱۳۷۶

○ تا پایان سال جاری تعداد شعبه‌های صندوق به ۶۰ شعبه خواهد رسید پیش‌بینی می‌شود با توجه به ظرفیت موجود تا حدود ۱۵۰ شعبه در سراسر کشور دایر کنیم.

جوانان در چارچوب آنها می‌توانند فعالیت اقتصادی داشته باشند.

ما امیدواریم با پیگیریهای مقام عالی وزارت و با عنایت خاص ریاست محترم جمهوری و مساعدت‌های هیأت محترم دولت بخشی از ردیف بودجه‌ای فوق جهت ایجاد اشتغال به این تعاونی‌ها اختصاص یابد که مبالغ تخصیص داده شده از طریق صندوق تعاون توزیع گردد. در صورت تحقق این موضوع اختصاص مبلغ مورد نظر و پرداخت آن از سوی صندوق هم منابع مالی صندوق تقویت خواهد شد و هم شرکتهای تعاونی تولیدی اشتغال را می‌توانند با سهولت اقدام کنند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بقیه از صفحه ۱۷

سوال: آقای رباطی برای حسن ختام گفتگو به عنوان آخرین سؤال بفرمائید، جهت تقویت مالی صندوق آیا اقداماتی در بودجه سال آتی پیش‌بینی شده است؟
پاسخ: در قالب تبصره ۵۰ بودجه سال ۷۷ مبلغ ۳۰۰ میلیارد ریال برای ایجاد اشتغال اختصاص یافته است از آنجائیکه بهترین مجرا برای اشتغال زایی شکل‌گیری تعاونی‌های تولید است افراد خصوصاً